

Riktlinjer för VFU

141212

Yvonne P-Hildingsson

**Riktlinjer för Verksamhetsförlagd utbildning inom
Förskollärarytbildningen
Kurs: Barndomens villkor
vt-15**

Yvonne P-Hildingsson

yvhi@hh.se

035-167522, 0735-251836

Verksamhetsförlagd utbildning, VFU1

Vi som kommer att möta Dig i kursen ser fram emot att få träffa alla och hoppas på en lärorik tid tillsammans. Ett viktigt inslag i högskolans lärarprogram är **verksamhetsförlagd utbildning (VFU)**. Här följer kursbeskrivning och riktlinjer för din första VFU.

I riktlinjerna redovisas kursens innehåll och vilka krav som ställs på dig som student. Kursen bygger på att du tar ett eget ansvar för dina studier i form av närvaro, engagemang, litteraturstudier samt inlämningsuppgifter.

I första terminen har du verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i förskola under **veckorna 10-11**. Det är viktigt att du som student tar aktiv del i arbetet på förskolan från början. Ditt mål under dessa veckor är att få en inblick i och en förståelse för hur det kan innebära att vara förskollärare.

Allmän och specifik information om VFU kan du hitta via länken: www.hh.se/vfu

Klicka på **Förskollärare** i vänsterkanten så kan du och din VFU-lärare finna det mesta ni behöver inför din VFU-period.

Medverkande lärare VFU1:

Yvonne P-Hildingsson (YH) yvhi@hh.se

Gun Wedding (GW) guwe@hh.se

Kursmoment:

*Observera att alla VFU-relaterade moment inom kursen är obligatoriska! Gäller all VFU inom hela utbildningen.

26 januari 15.15-17.00 GW, YH VFU-information

Allmän information kring val av VFU-kommun och VFU-förskola. Vilka kommuner har Högskolan avtal med och därmed möjlighet att göra VFU i? Hur är VFU-perioderna fördelade under utbildningen? Här har ni även möjlighet att ställa alla frågor ni har kring organisationen av VFU inom utbildningen.

17 februari 10.15-12.00 YH VFU-information

Som förberedelse läser du igenom "Riktlinjer för VFU" och VFU-handboken. Båda finns att ladda ner via länken ovan. På seminariet går vi sedan igenom riktlinjerna dvs. allt som rör VFU: mål, uppgifter, handledning och allmänt att tänka på under sin VFU. Examinationskrav – vad kommer att bedömas under VFU1. Vad händer om jag inte klarar VFU1? Ta med alla frågor du har inför VFU-perioden. Progressionsmatris och examensmål presenteras, och finns att ladda ner via länken ovan.

Efter denna information ska du skriva egna mål inför VFU-perioden skrivs. Vad är din nuvarande kompetens? Vilka erfarenheter har du? Vad vill du få möjlighet att utveckla under din VFU?

Ta med pärm! Du kommer att få ett register som kommer att vara aktuellt under hela din utbildning.

26 februari 13.15-15.00 (YH) Gemensamt arbetslagsarbete tillsammans med de studenter som började förskolläraryrket hösten-14. Efter en gemensam inledning, äger ni tiden tillsammans och använd den till att ställa alla frågor ni har om VFU till de som har erfarenhet. Exempelvis: Vad är viktigt att tänka på ute på VFU? Vad är ett rimligt personligt mål? Hur ska jag kunna utmana mig själv? Vad ser du fram emot? Vad oroar du dig för? Vilka aktiviteter är möjliga att göra med barn på förskola?

Förbered dig genom att läsa igenom "Riktlinjer för VFU" och Läroplan för förskolan (Lpfö98) och ta med alla frågor du har inför din första VFU-period.

17 mars (YH) Uppföljningsseminarium

08:15-10:00 Seminariegrupp 2

10:15-12:00 Seminariegrupp 3

13:15-15:00 Seminariegrupp 1

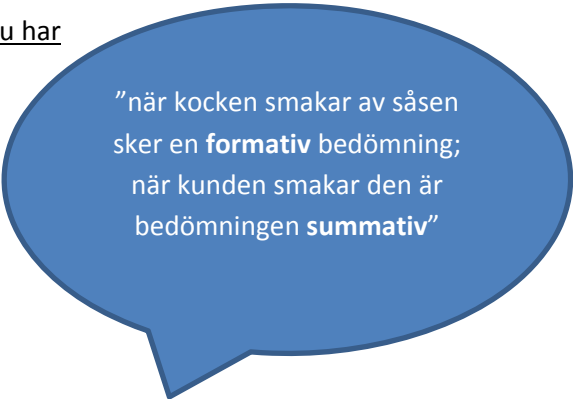
Innehåll: Uppföljning gruppvis kring vilka erfarenheter ni gjort under VFU i förhållande till kursmål och egna personliga mål. Loggbokens reflektioner och frågeställningar bildar underlag för diskussionerna. Välj ut 2 situationer som du skrivit om i din loggbok, och förbered dig på att delge dessa muntligt för de andra i din grupp. (se VFU-uppgift). Vi kommer att gå laget runt med era erfarenheter och även göra värderingsövningar tillsammans.

Ta med påskriften omdömesblankett och självvärdering, lämnas till Yvonne Hildingsson. Om du inte gjort alla dina 10 dagar ännu, lämnas omdömesblanketten in så fort dagarna är gjorda. Ta även med din loggbok, självvärdering och din utvärdering av din egen insats (även om den inte är klar).

VFU-placering och förhandledning.

Din VFU-placering kommer att publiceras på din personliga webbsida (information ges via mail från Gun Wedding). När din placering är klar ska du **omedelbart** ta kontakt med din/dina VFU-lärare för förhandledning. Handledningen före en VFU-period ser olika ut beroende på vilken VFU det är. Det är viktigt att du och din VFU-lärare tar er tid att etablera en kontakt före VFU-periodens början. Exempel på sådant som kan vara viktigt:

- Presentation av dig själv
- Presenterar din VFU-uppgift och ditt eget personliga mål
- Dina förväntningar på VFU-läraren
- VFU-lärens förväntningar på dig
- Hur kan handledningen organiseras, tid och plats etc. Du har rätt till 1-2 h enskild handledning/vecka.
- Hur ska formativ och summativ feedback ges?
- Vilka moment ska jag ansvara för?
- Vilka tider gäller?
- När och var ska planering göras?

"när kocken smakar av såsen sker en **formativ** bedömning; när kunden smakar den är bedömningen **summativ**"

- Hur kan/ska en planering se ut?
- När ska planeringen vara klar, för diskussion?
- Sekretessförbindelse skrivs på
- Hur tolkar du/ni omdömesblankettens bedömningskriterier?
- Övrigt som kan vara aktuellt att känna till innan VFU-perioden!

Lärandemål: Barndomens Villkor:

Se Kursplan. Mål i fetstil är de mål som examineras helt eller delvis via VFU1.

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- **översiktligt beskriva och diskutera olika aspekter av barns vardagsliv och dess relation till förskolans praktik** med utgångspunkt i ett barndomssociologiskt perspektiv
- **diskutera relationen mellan omsorg och lärande** med stöd i relevant forskning

Färdighet och förmåga

- genomföra en undersökning i samhället utanför förskolan
- **tolka VFU-förskolans praktik, förskolepersonalens samspel med barnen samt egna och andras föreställningar om barn**
- översiktligt använda digitala medier och förstå dess betydelse i barns vardagsliv

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- mot bakgrund av kunskaper om barns olika sociala och ekonomiska villkor, problematisera betydelsen av samverkan mellan förskolan och hemmet

VFU-handbok:

I VFU-handboken finns svar på de flesta frågorna kring VFU för student och handledare. Du kommer att få ett exemplar till dig själv och ett till din VFU-lärare, via Yvonne Hildingsson. Det är viktigt att du läser igenom VFU-handboken noga före din VFU-period.

Registerutdrag

Enligt skollagen (2010:800) måste alla lärarstudenter visa utdrag ur belastningsregistret för förskolechef i det VFU-område där de gör VFU. Har du inget utdrag betyder det att du inte får göra VFU. Ha alltid ett aktuellt registerutdrag i din VFU-pärm! Tänk på att det bara gäller ett år.

Länk får du via välkomstbrevet men det finns även att hitta på hemsida för VFU.

VFU-uppgift:

Du ska, under din VFU:

Skriva loggbok (dagbok/reflektionsprotokoll) varje dag och reflektera över vad som händer i verksamheten. Till uppföljningsseminariet gör du ett urval och beskriver skriftligt 2 korta situationer från förskolans verksamhet och gör kopplingar till kurslitteratur/föreläsningar inom kursen. Motivera ditt val av situation, varför är just detta intressant att diskutera i relation till kursens innehåll och/eller din roll som blivande förskollärare?

Exempel på innehåll i loggboken: (*OBS: gör ett urval!!*)

- Hur verkar barns vardagsliv se ut på förskolan? Vad gör barn? Vad gör föräldrar?
- Vad gör en förskollärare? Vad är en förskollärares yrkeskunnande?
- Hur gestaltas omsorg, fostran och lärande på förskolan? Beskriv. Ge exempel. När? Var? Hur? Lika – olika?
- Hur skapar VFU-läraren förutsättningar för delaktighet och lärande för barnen?
- Hur verkar pedagogerna (fsk och bsk) tänka om barn här? Vilken pedagogisk grundsyn verkar pedagogerna ha? Kan du se kopplingar till de lärmiljöer som finns på förskolan? Hur pratar pedagogerna om barnen vid exempelvis planeringar? Vilka egenskaper tillskrivs barn?
- Observerar pedagogers och barns sätt att bemöta varandra i olika aktiviteter på förskolan. Beskriv en kort samspelsituation barn-pedagog. Hur ser samspellet ut? Är det någon skillnad mellan förskollärare och barnskötare när det gäller samspel med barnen?
- Vilka möjligheter har barnen på förskolan att utveckla digital kompetens?
- Vilka frågor ställer du dig? Vad är du nyfiken på att veta mer om? Vad verkar "obegripligt"?
- Vilka pedagogiska dilemman ställs du inför?
- Vad är din nuvarande kompetens som pedagog (vad kan du och i vilka situationer kan du det)? Vad är din framtida önskvärda kompetens? (Vad vill du kunna exempelvis nästa VFU-period?) Vilka strategier ser du som kan hjälpa dig att nå målet?
- Vad bekräftar din bild av förskolans verksamhet? Vad utmanar din bild?
- Hur pratar förskollärarna om sitt uppdrag i förskolan? Var, när och hur syns Lpfö98 (reviderad 2010)?
- + frågeställningar, egna och från arbetslaget. Vad är just du/ni nyfikna på?

Använd gärna loggarna som finns i slutet av detta dokument.

- Tillsammans med din VFU-lärare **planera, genomföra och utvärdera 2-3 st kortare aktiviteter** med barngruppen (Anpassa innehållet i aktiviteterna efter barngrupp och egen erfarenhet) utifrån Lpfö98 (reviderad 2010) och de didaktiska frågorna **Varför? Vad? Hur? (När, Var? Vilka? Med vem? etc)**. Genomför aktiviteterna med barnen och reflektera tillsammans med din VFU-lärare över vilka erfarenheter du gör. Vad lärde du dig? Vad tror ni barnen lärde sig? Vad utmanade dig? Vad utmanade barnen? Vad är du nöjd med och vad skulle du vilja ändra på? Vilken **pedagogisk grundsyn** gestaltar du just nu i mötet med barnen? Motivera. (Exempel: Pedagogisk grundsyn kan handla om att få syn på: Hur du verkar tänka kring barn och lärande just nu. Denna syn kommer att förändras över tid med de erfarenheter du gör under din utbildning. En pedagog som ser barn som kompetenta och rika på viktig erfarenhet även om det är 1 år, möter/planerar för barn på ett annat sätt än de pedagoger som ser barn som "ofärdiga vuxna" som inte kan och vet så mycket ännu. Begreppen: "Human beings" vs "human becomings".

- Skriva en **utvärdering av din egen insats** på 1-2 A4-sidor, där du utvärderar/självvärderar din egen insats på förskolan utifrån VFU-periodens mål och dina personliga mål. Vad är din nuvarande kompetens? (Vad kan du?) Se progressionsmatrisen. Vad är din önskvärda framtida kompetens? (Vad vill du kunna nästa VFU-period?) Vilka strategier finns för att nå ditt mål? Vilka utmaningar ger du dig själv? Detta är en mer fri text än det du skriver i självvärderingen (som är en del av omdömet, se VFU:s hemsida), och som du riktar till dig själv. Du kan här reflektera över även sådant som inte ingår i bedömningskriterierna. Vilken **pedagogisk grundsyn** gestaltar du just nu i mötet med barnen/pedagogerna? Försök att formulera den i ord, gärna med kopplingar till kurslitteraturen.

Närvaro-/ omdömesblankett och studentens självvärdering:

Finns att ladda ner här: www.hh.se/vfu

Båda dokumenten ska lämnas ifyllda till Yvonne P-Hildingsson efter VFU-periodens slut. Ta gärna med dem på uppföljningsseminariet. **Glöm inte att ta kopia till din VFU-pärm innan du lämnar in dina VFU-dokument!** Efter att du läst din VFU-lärares omdöme ska du göra en självvärdering som bygger på ditt omdöme du fått och ger din syn på var du själv är i förhållande till målen för VFU1. Denna självvärdering ska häftas ihop med ditt omdöme vid inlämning.

All frånvaro under VFU-perioden tas igen inom innevarande termin. Det är viktigt att du får ut all din VFU som du har rätt till! Om du har dagar kvar att göra, väntar du med att lämna in din närvaro-/ omdömesblankett tills alla dagar tagits igen. Vid längre frånvaro är det viktigt att dagar tas igen så sammanhängande som det är möjligt. Det ska vara lika god kvalitet i den tiden som du tar igen som under VFU-perioden. Ta kontakt med VFU-ansvarig vid längre frånvaro (3 dagar eller mer).

VFU-dokumentation

Du ska dokumentera dina VFU-perioder under hela utbildningen. Du behöver en pärm (som du skaffar själv) och ett register (som du får från Högskolan via Yvonne Hildingsson). Pärmens ska följa dig under alla dina VFU-perioder under utbildningen och vara ett levande dokument. Här ska du samla allt som kan vara viktiga underlag för att kunna se din personliga och yrkesmässiga utveckling till färdig förskollärare.

Följande punkter finns i ditt register:

- VFU-perioder och placeringar
- aktuell kurs/VFU-information
- utdrag ur belastningsregistret/ansvar och sekretess
- checklista för VFU
- närvaro-/omdömesblanketter
- exempel på pedagogiska planeringar
- aktiviteter, uppgifter och prov
- loggbok och reflektioner

Examination och betyg

För VFU-delen inom Barndomens Villkor gäller betyget: Godkänd eller Underkänd. Kursens 3 hp examineras genom nedstående:

1. Aktivt deltagande i seminariediskussionerna både före och efter VFU-perioden, samt närvaro vid föreläsningen: Ansvar och sekretess.
2. Inlämnad omdömesblankett, skriven och signerad av din VFU-lärare.
3. Egen utvärdering kopplad till kriterierna i omdömesblanketten. Sätts fast på omdömesblanketten. Förhåll dig även till din VFU-lärares bedömning av din insats.
4. Egen friare skrivuppgift på 1-2 sidor, se VFU-uppgift. Skickas via mail senast **150320** till Yvonne Hildingsson. Spara en kopia i din VFU-pärm.

Blir du underkänd på någon av dessa uppgifter kommer du att ges möjlighet att komplettera de punkter som brister.

Kurskrav:

Lärandet under kursens gång bygger på att du är närvarande vid VFU-seminarium och andra moment som utgör kursens lärarledda tid. Skriftlig komplettering erfordras om du inte kan närvara vid de obligatoriska tillfällena. Du har själv ansvar för att ta del av eventuellt material som krävs för komplettering.

Tänk på att det inte finns några misslyckanden, bara erfarenheter!!

Yvonne P-Hildingsson

VFU-Ledare Förskola

Bilaga 1.

Exempel på loggar att använda under VFU-perioden. Gör den gärna mer personlig så att den passar just dig!

Beskriv en händelse från förskolans verksamhet	Personlig reflektion kring det du var med om. Tankar, frågor, problematisering. Koppling till litteratur/egna erfarenheter (Din VFU-lärares reflektioner)	Gör en metarefleksion kring händelsen och din reflektion och formulera en eller flera frågor att diskutera med handledaren, och/eller ta med till uppföljningsseminariet

Exempel på "observationslogg"

Beskriv vad som hände:	Dina personliga reflektioner Vilka nya frågor väcktes?	VFU-lärares reflektion